

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri
tres**

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

Ex aduersitatibus nascitur iucunditas spiritualis ca.xli

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

Liber Secundus

licet vnoquoque in sui fauore illud Platonicez vsurpate. Nō soluz nobis nati sum⁹, sed ortus nri partē patria, partēz amici sibi vendi cāt. Quot putas reperiri posse, q̄ mallēt se morbo vel grauissio tunc detētos fuisse, cuz aliqñ illa Bononię negocia tractauerūt, aut cum illis amicis fauerūt, vñ postmoduz seditiōes exorte, tumult⁹ excitati, manus cōfertē sunt, ac excidia et incēdia subsecuta: Cum Luci⁹ Catilina (cuius impiū ac immanē conatū Cicero sua prudentia res p̄ssit) ciuili bello supatus ⁊ accepto letali vulnere corruēs terrā morzdit, maluisz tū cuz eaz cōiurationē adort⁹ est podagra laborasse duo fratres ex Bracchoz familia viri seditiosi, Caius ⁊ Tiberi⁹, cuz se insidijs cir cūuentos, et ab armatis ciuib⁹ oppressos videre, cupij sent se tunc cuz de lege Agraria facere ad populū verba coeperūt chiragrae dolor ib⁹ infestatos. Iuli⁹ Cēsar, qui tātam est ausus tyzāniā dē cuz in senatu se a cōiuratis peti cōspexit ⁊ cōfodi, p̄optasset se tūc qñ cuz copijs Rubiconē traiecit, grauissia febre correptū egrotasse Egritudines igit et si a q̄busdā virtutū officijs tardant ab innūeris tñ que facturi icursurive fueramus delictis periculisqz nos liberāt Posses in patria tua multa repire q̄ dictis meis astipulent⁹ sz parconā ea et nō fuisse, ⁊ postqz facta sūt, ex memoria hoiz recessisse desyde ro. Nōnūqz igit vnus viri ifirmitas toti⁹ familie, toti⁹ citatis, toti⁹ etiā puicij ē sanitas. Ecōtra vni⁹ sanitas, est multoz ⁊ pene infinitoz egritudo, Et in hoc Dei bonitas, sil ⁊ puidētia maxie cernit q̄ nostris incōmodis voluit p̄modū aliqd admiscere, vt vnus amaritudinē, dulcedo temperaret alteri⁹. Ita fit vt ex his nre vite miseri rijs ⁊ grūnis si bñ vti sciuerim⁹ foelicitatē possum⁹ exprimere

Quæ ex aduersitatib⁹ nascatur iucūditas spūalis.

Quæ ad spiritalia tpa Pauli apli hoc est **Ca. xli.**
ad spirituales fruct⁹ anime bñualētis, palato dulcissimos Sed gradiamur ea via quā ipse mōstrauit ne nouā adorti fortasse fallamur. Sed quo meli⁹ percipere possis, p̄us sentētiaz vnaz Platonicoz euoluā, Hūt eniz Platonici duplicē esse p̄tutes, vnā purā

M j

Liber Secundus.

gatoriam animi, alteram vero animi purgati. Prima cum vicibus adhibere pugnat altera domito iam vitiorum; exercitum compositisque regni sui rebus pacifice sine ulla rebellionem gubernat. Prima armatur ut appetitum subiciat rationi, et ut pessimum hoc quod intra nos, inter rationem et appetitum geritur bellum, excludat, pessimum inquam bellum nam externa bella mala quidem sunt civilia peiora, domestica pessima que vero intra nos geruntur intestina, tanto sunt peiora, quanto animus que corporis est peior interitus. Virtus purgatoria graditur per spineta, per loca arida, inuisa, et inaccessa, per caua vallium, per ardua montium, eo scilicet itinere, quod ut Prodicus inquit. Herculi fortis ostendit ad gloriam. Finxit enim Prodicus Herculi adolescenti voluptates et fortitudo in muliebri specie apparuisse, et eum certatim studuisse ad sese allicere, illam pollicitam deo delicias, et genus omne libidinis, cuius tamen finis futuris esset virtutis, dedecus, et ignominiam, hanc vero offerendo, primum quidem difficilia, ardua, aspera, mox autem laudes, honores ac immortalitates. Prima illa seuera preludia, fortitudo purgatorie sunt rudimenta et eius qui ad veram gloriam niti velit, tyrocinia prima, que vero sequuntur, dulcia et amena, fructus sunt animi iam purgati. Prodicus Pythagoras concordantem grecam vocales, y. a. Palamede et Simonide inuenit, nam de autore dubitat interpretas sinistrum ramum, quia imo latior, in summo angustior, ubique planior, et ascensu facilior, vicibus dedit, dextrum vero fortitudo quia longus et arduus, de radice primo surgit angustus, ascendendo expanditur et instar palmam, tanto spissior quanto sublimior, in latam planiciem eacum me extendit. Prima pars rami dextri, est purgatoria, et summitas illa plana purgati animi fortitudo est, typus gerens Christi, qui dixit, Venite ad me omnes qui laboratis, et fessis estis, et ego reficiam vos. Victa difficultate pambula, id est perturbationibus sedatis, tunc demum cum ratione regnat virtus. Tunc ex virtute quasi ex vite bene repastinata, et arbusto suo alligata prodeunt hi fructus, quibus mens ipsa nutritur et viget, apes imitata que eos de melle quod procreant, viuunt, anima est tellus, arbustus appetitus, vitis est fortitudo. Que de fortitudo ut diximus, ad ea que videtur oculis maioris intel-

Libet Secundus

gentie grā reducā⁹. vt duplices virtutes dixim⁹, sic duplex quorū
q; triticus dicamus. Lassitudinis vnus, refectiois alter, vt dyalec
ticez more vtamur vno et plurib⁹, in qd multipliciter fert intellect⁹
p̄mūz ergo triticū est dū arat et serit, rūcat et metit, vapulat et molit
alter est dū māducat. Hoc igit qd palato iucūduz ē, qd voluptatez
affert et nutrimentuz, tātis laborib⁹ est partū, tot pruinis cādūit, ris
guit tot niuib⁹, maduit tot pluuijs, aruit tot solib⁹, expanit tot grā
dines, et tādez post tot iniurias succisuz, et cū multo sudore platum
in arcā, verberibus tundit, iactat ad vētuz, fertur ad catylluz, et cri
bro polinario excusuz globat in massaz, fermento corūpitur, pugnis
subigit. Ad vltimūz quasi iā quodā martyrio cōsumāduz redigit i
trochiscos, et in frustra diuisuz torret in clibano. Sic p̄fecto virt⁹
que magna futura est in difficultate plātatur, radicat in dolore, ger
minat in erūnis, sudore rigat, curis stercorat, firmatur ā gustijs flo
ret in laboribus, frondet in negocijs, foetat in aduersis, cum ergo
tus sumptit incrementū, et gratie sole incalescente coaluit, incipit
fructus afferre mirificos. Tunc oēs sicut nos amam⁹, alienis gau
demus bonis eque ac pprijs, int⁹ ac foris nobiscuz, et cū alijs paci
fici sumus. Tūc animi nostri cōpotes ac reges in cōmodo omnia eq̄
nimitē ferim⁹. In fidei et modestie, pietatis et sapiētie, castitatis et
iusticie studijs exultamus. Virtutuz ergo fruce⁹ iparuz frutum est
vltus, cū per mores et habitū fact⁹, est operati leuis et dulcis. Vides
quo pacto tādez ex spinis vuas colligim⁹, tuz: f. cūz gregē affectuz
dispercētes studiose curam⁹ seminatā in nobis a natura virtutis,
hoc est ergo vt respōdere p̄posito incipiam⁹, quod in scda ad Cori
thios epistola Paulus dicit, sed ordinez verborum solerter attende
In omnibus (inquit) exhibeamus nos sicut Dei ministros in mul
ta patiētia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustijs, in pla
gis, in carceribus, in seditiombus, in laborib⁹, in vigilijs, in ieiunijs
hucusq; p̄ patiētie spineta gradiendo, virt⁹ purgatoria laborauit, et
Ariste⁹ vt mel inueniret, cum Protheo depugnauit, q̄ mox subinfert

Libri Secundo

sunt mel quod querit, sunt quas vitis in terra passinata, hoc est fructus in
mense purgata, fruges emerito reddit agricolę. Sequitur enim sic eodem
loco, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in spiritu sancto, in
charitate non ficta, in serbo firmitatis, in firmitate dei. Notandum autem quod per fru-
tes non habentur ociosos, et sine operibus mortuos, quod arbori in foecunditate sit si-
miles, sed in ingi excitatio fructiferos commendat apostolus, et in euangelio
dixit Christus, ignem veni mittere in terram, et quod volo nisi ut ardeat.

Quod debuit esse naturarum varietas ad ostendendam dei sapientiam. Cap. xliij.

Mini in libro secundo capite quarto, cum de complexionibus age-
rem, citasse Plotinum dicentem, ad decorum vniuersi non parum
facere, imo et necessaria esse rerum varietatem, placet suasio huic rationi cum
la addere patientie perfecti satis accommodata. Sumitur autem haec ratio ab omni-
bus arte summi opificis, et est homini. Si pictor vnicolorum faciat pa-
rietem, quod coloris sit et precioso charissimum, et specie amoenissimum, ut pur-
purissimum putares ne tu id esse consumati operum artificis. Non putaret hoc
Apelles, non Zeuxis, non Parrhasius. Putaret fortasse Cleophantus
et alii eorum pictorum quae arte non dum perfecta monochromata pinxerunt.
At qui exactissime arte adepti, volunt absolutissime pingere, et penicillo na-
turam emulari, ut Protogenes, qui inducendis lineis cum Appelle certa-
uit, non colorum vnum tantum adhibet, sed minio, armenio, cinabari, crysol-
la indico, sandaraca purpura cocco, sinopide, hiacintho, balausto, et
alijs id genus quaedam arbitrato suo figuras faciet, et quaedam veras cer-
tae res exprimentes, quas Iconas vocant expraetes, ibunt in infinitam rerum
varietatem. Pictor quare res ipsas creare non potest, rerum imagines facit, id est ar-
tis summum beneficium, nihil expectes ab ea, praestantius sed deus qui non
imaginum sed rerum est artifex, sua aliquando volens monstrare peritiam venit ad
officinam, et in se contemplantur naturarum imagines, quae Ideas et paradig-
mata greci vocant, animum extendit ad operandum. Sunt autem in eius men-
te, non quarundam paucarum, imo cunctarum imagines rerum, et faciendorum ope-
rum viua exemplaria, ideo Platonici dicunt, creationem ac productionem